

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

32

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *handel in zand uit West-Sahara* (ingezonden 19 juni 2013).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) mede ondertekend door de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 19 september 2013).

Vraag 1, 2

Kent u het bericht «Wagenborg schendt internationaal recht»?¹

Kunt u bevestigen dat een schip dat onder een Groningse reder valt, onlangs een lading zand uit de Westelijke Sahara heeft ingeladen en vervoerd? Indien neen, wat zijn dan de feiten?

Antwoord 1, 2

Ja.

Vraag 3, 4

Kunt u aangeven of en zo ja hoe de opbrengst van deze activiteit ten goede komt aan de oorspronkelijke bevolking van het gebied? Kunt u uw antwoord toelichten?

Kunt u aangeven of en zo ja hoe er door (vertegenwoordigers van) de oorspronkelijke bevolking instemming is verleend aan deze activiteit? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 3, 4

Rederij Wagenborg heeft aan het ministerie van Buitenlandse Zaken informatie verstrekt waaruit blijkt dat voor de exploitatie en export van het zand een vergunning is afgegeven door de lokale autoriteiten. Het zand is geleverd door bedrijven waarvan de eigenaren behoren tot de oorspronkelijke Sahrawi-bevolking. Het betrof hier een éénmalige transactie.

Economische activiteiten in de Westelijke Sahara zijn niet per definitie in strijd met het internationaal recht. Er mogen economische activiteiten plaatsvinden in gebieden die niet zichzelf besturen (non-self-governing territories), zoals de Westelijke Sahara, waarbij de opbrengsten van deze activiteiten ten goede moeten komen aan de oorspronkelijke bevolking van

¹ Wagenborg schendt internationaal recht, Dagblad van het Noorden, 17 juni 2013.

het gebied. De rechtmatigheid hangt af van de wijze waarop deze verplichting door Marokko, dat feitelijk gezag uitoefent in de Westelijke Sahara, wordt geïmplementeerd.

Vraag 5

Is het waar dat het ministerie van Buitenlandse Zaken aan de directeur van de Groningse rederij heeft laten weten dat er geen belemmering is voor het vervoer van zand uit de Westelijke Sahara? Indien neen, wat zijn dan de feiten?

Antwoord 5

Een medewerker van Wagenborg heeft voorafgaand aan het transport informatie ingewonnen bij BIMCO, een internationale NGO die reders vertegenwoordigt. BIMCO meldde dat er geen sprake was van een embargo. Naar aanleiding van kamervragen en media-aandacht heeft een medewerker van Wagenborg vervolgens contact gehad met het ministerie. In dit gesprek is opnieuw gevraagd of er een sprake was van een embargo. Deze vraag is negatief beantwoord. Gedurende dit gesprek is het negatieve ondernemingsadvies voor de Westelijke Sahara, zoals vermeld op de website van Agent-schapNL, ter sprake gekomen.

Vraag 6

Deelt u de opvatting dat handel in zand uit de Westelijke Sahara ingaat tegen het internationaal recht en tegen het uitgangspunt van het ministerie van Economische Zaken dat Nederland het doen van investeringen en het zakendoen in het gebied van de Westelijke Sahara onder de 27^e breedtegraad ontraadt?² Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6

Zoals gesteld bij het antwoord op vraag 3 en 4 zijn economische activiteiten in de Westelijke Sahara niet per definitie in strijd met het internationaal recht. Vanwege het conflict over de status van het gebied ontraadt Nederland het doen van investeringen en het zakendoen in het gebied van de Westelijke Sahara onder de 27^e breedtegraad. Het ministerie van Economische Zaken vermeldt dit negatieve ondernemingsadvies op de website van Agent-schapNL.

Vraag 7

Bent u bereid Nederlandse bedrijven die betrokken zijn bij de handel in zand uit de Westelijke Sahara, hierop aan te spreken? Indien ja, hoe gaat u dit doen? Indien neen, waarom niet? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 7

Indien er sprake zou zijn van overtreding van Nederlandse of Europese regelgeving, spreekt de overheid Nederlandse bedrijven daarop aan. In dit geval is een overtreding niet geconstateerd. Hoewel Wagenborg het negatieve ondernemingsadvies niet heeft opgevolgd, heeft de reder wel gehandeld in de geest van het internationaal recht daar de opbrengsten van deze activiteiten ten goede kwamen van de oorspronkelijke bevolking van het gebied. De Nederlandse overheid ziet daarom geen reden tot het aanspreken van de reder.

² Marokko: Introductie overheidsstructuur, <https://www.agentschapnl.nl/onderwerp/marokko-introductie-overheidsstructuur>, 23 april 2013.